

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 386 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodistining boshqaruv funksiyalari.....	10
Qarshibayeva Dilfuza Xidirbayevna	
Texnologik mashinalar va jihozlar ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik qonuniyatlari va metodologik tizimini ishlab chiqish	15
Elmanov Abbas Begmat o'g'li, Mirzaumidov Asilbek Shuxratjonovich	
Katta yoshdagi guruh bolalarida o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda o'yinning roli	19
Ergasheva Farangiz Umidjon qizi, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi.....	23
Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida inson resurslarini boshqarishda muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishning nazariy asoslari	28
Gulmira Jumanova	
Nomoddiy madaniy merosning talaba-yoshlarni yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalashdagi ahamiyati	33
Erboyev Suxrob Abdusalomovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularda hissiy-irodaning shakllanishi	37
Davlatova Zebo Haydarovna	
Zamonaviy oilada avlodlararo munosabatlarning pedagogik-psixologik xususiyatlari	40
Ochilova Farida Baxriddinovna	
Maktab va oliy ta'lim muassasalarida qizlar kitobxonligini rivojlantirish metodlari	44
Qo'chqarova Oysha Oltibayevna	
Buyuk allomalar merosidan foydalanishning metodik holati va mavjud muammolari.....	48
Sevara Mamatkarimova	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	53
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Использование современных инновационных методов в процессе обучения русскому языку в иноязычных группах высшего образовательного учреждения.....	56
Курбанова Шаира Исмаиловна	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ...	60
Kushakova Gulnora Egamkulovna, Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi	
Boshlang'ich sinflarda musiqa mashg'ulotlari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari	63
Muminova Feruza Farxodovna	
Alisher Navoiy merosining yoshlar ma'naviy-estetik tarbiyasidagi ahamiyati	70
Qayumxo'jayev Botirxo'ja Ikromxo'ja o'g'li	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida amaliy topshiriqlar orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	74
Saidova Dilnoza Maripovna	
К вопросу о классификации современной антиутопии.....	78
Дмитрий Валерьевич Пупонин	
Когнитивная гибкость как фактор психологического благополучия старшеклассников в период адаптации к новым образовательным требованиям	82
Муксинова Динора Азаматовна	
Oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilida ta'lim beruvchi professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini baholash: xalqaro tajribalar qiyosiy tahlili va O'zbekiston amaliyoti	87
Baxtiyarova Muniba Ne'matjon qizi	
Valeologik tarbiya asosida maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini tayyorlashda innovatsion va raqamli yondashuvlar	92
Berkinova Charos Islomovna	

Grammatik tushunchalarni o'rgatish metodikasi.....	96
N. R. Masharipova	
Umumiy o'rta ta'lim tizimini takomillashtirish va o'quvchilar bilimini baholashda xorijiy tajribalardan foydalanish finlyandiya ta'lim tizimi misolida.....	99
Obidova Muqaddas Ro'ziqulovna	
The Difference Between Androgogy and Pedagogy.....	106
Pardayeva Aziza Rahmatillojevna	
Elektr mashinalari fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalari.....	110
Shodiyeva Nozina Shuxrat qizi	
Umumta'lim maktablarida direktor o'rinbosarlarining aksiologik yondashuv asosida boshqaruv funksiyalari va vakolatlari hamda maktablarda ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish yo'llari.....	113
Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li	
Ispan tili darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish usullari	119
Tursunqulov Sanjar Dilmurod o'g'li, Shukurullayeva Feruza Dilmurodovna	
Surxondaryo viloyatida yetishtiriladigan ingichka tolali paxta navlarining qo'llanilishi	124
Ubaydullayeva Komila Bozor qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirishning nazariy asosi	127
Xolmirzayeva Gulbahor Bahodirovna	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi	130
Raximova Dilshoda Xoliqberdiyevna	
Bo'lajak sport murabbiylarida kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish mexanizmlari	134
Sherzod Shuxratovich Boboyorov	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalar sportini rivojlantirishning iqtisodiy va tashkiliy mexanizmlari.....	138
Sangirov Nuriddin Iriskulovich	
Bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning integrativ modeli	142
Rasulova Umida Bahodir qizi	
Yashil pedagogikaning konseptual modeli va tamoyillari.....	146
Raxmatova Dilnoza Abdurashidovna	
Ta'lim jarayoni ishtirokchilarida emotsional barqarorlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari ..	149
Boymatova Munavvar Ravshan qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda zamonaviy raqamli platformalardan foydalanish samaradorligi.....	152
Lukmonova Salomat Gafurovna	
Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar uchun pedagogik qo'llab-quvvatlash tizimining shakl, metod va vositalari	157
Farmonova Madina Bahriddin qizi	
Innovatsion boshqaruv tizimlarida qaror qabul qilish va kommunikatsiya samaradorligi	161
Sotvoldiyeva Xurliqo G'ayratjon qizi	
Raqamli ta'lim muhitida maktabgacha yoshdagi bolalarning media savodxonligini shakllantirish metodikasi.....	167
Choriyeva Xurmo Panji qizi	
Maktabgacha ta'lim mutaxassisleri malakasini oshirish tizimining zamonaviy tendensiyalari va raqamlashtirish jarayonlarining pedagogik ahamiyati.....	172
Qosimova Sh. N., Dusmaxamedov A. A.	
Maktab o'quvchilarida o'zini o'zi tarbiyalashni shakllantirishning pedagogik asoslari (8–9-sinflar asosida)..	177
Norxo'jayeva Lobar Nuriddin qizi	
STEAM loyihalar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy va tanqidiy tafakkurni shakllantirish	181
Mirjamolova Moxira Abdugaffor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashning pedagogik ahamiyati va metodik asoslari.....	188
Axmad Bolqiyev	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini xalqaro baholash dasturlari asosida baholashning pedagogik asoslari.....	191
Shavqiddin Burxonov	
Boshlang'ich ta'limda liderlik va pedagogik menejment muammolari.....	194
Pardaboyev Doston	
Raqamli ta'lim muhiti: tushunchasi, strukturasi va rivojlanish tendensiyalari.....	197
Kulboyeva Dilnoza Abdug'afurovna	
Особенности применения графических органайзеров на практических занятиях по дисциплине “Практикум литературы народов СНГ”.....	199
Татьяна Викторовна Половинкина	
Historical Stages in the Study and Treatment of Scoliosis (Spinal Curvature).....	204
Shermatova Mokhira Baxodir qizi	
Talaba qizlarga badiiy gimnastika cho'qmori yordamida bajariladigan fundamental mashqlarni o'rgatish....	209
Musharafxon Sultanova	
Oliy ta'limda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish bo'yicha xalqaro modellarning qiyosiy tahlili.....	213
Ziyotova Madina	
Sport mutaxassislarini tayyorlashda voleybol o'qituvchisining ko'nikmalari va uslubi	216
Turg'unov Baxtiyor O'rolovich	
Matematik masalalarni yechish jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy fikrlash va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish	220
Yusupova Latofat Nuriddinovna	
Zamonaviy sharoitda bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari	228
Nasirova Nigora Baxtiyor qizi	
Paraengil atletika mashg'ulotlarida individual yondashuvning ahamiyati	233
Abduxoliqova Shoiraxon Akramjon qizi	
Biologiya fanini o'qitishda xalq pedagogikasi elementlaridan foydalanish orqali ekologik madaniyatni rivojlantirish	239
Baxrombekova Sojidxon Sherzodjon qizi	
Maktab texnologik ta'limida axborot texnologiyalaridan foydalanishning o'quv samaradorligiga ta'siri: o'rta muddatli istiqbollar (2027–2031)	245
Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, Tursunov Sherzod Ziyat o'g'li, Ismatullayev Javohir Ubaydulla o'g'li	
Axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali jismoniy tarbiya va sport tizimini boshqarish samaradorligini oshirish	251
Eryigitov Dilshod Xolboyevich	
Enhancing Speaking Skills Productively in English	255
J. M. Fayzullayev, G. R. Elmonova	
Nutqida nuqsoni bo'lgan katta guruh bolalari bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	259
Jumanova Iroda Nomozovna, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich	
2–3 yoshli bolalarning maktabgacha ta'lim tashkilotiga ijtimoiy moslashuvi: nazariy va empirik tahlil	263
Klicheva Dilnoza Zulfon qizi	
Inson–texnika tizimida ta'lim olayotgan talabalarda iste'dod namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	267
Kuvandikova Gulnora Gulamovna	
Bo'lajak pedagoglarning mutaxassis sifatida shakllanishida xavotirlanish holatining namoyon bo'lishi.....	270
Nuriddinov Rasuljon Samitjon o'g'li	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga tayyorlashda zamonaviy psixologik-pedagogik yondashuv.....	274
Nuriddinova Maysara Ikramovna, Kodirova Albina Faridovna	
Talabalarda qaror qabul qilishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	279
Rajabova Go'zal Zarifovna	
Musobaqa oldi psixologik tayyorgarlikning tezkorlikka ta'siri.....	283
Sitara Elova Axmatkulovna	

Pediatriya ta'limida sun'iy intellekt – talaba uchun virtual assistent.....	287
<i>Umarkulov Muhtorali Islomkulovich</i>	
Bo'lajak jismoniy tarbiya mutaxassislarida jismoniy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	290
<i>Xakimov Xurshid Nozimovich</i>	
Сущность и виды познавательной активности детей 5–6 лет.....	294
<i>Джамилова Н. Н., Кудратова М. У.</i>	
Uzluksiz ta'lim jarayonida mustaqil fikrlovchi, ijodkor shaxsni tarbiyalashning pedagogik-psixologik masalalari.....	298
<i>Siddiqova Sanobar Xaydarovna</i>	
Ta'lim jarayonida o'quvchilarning bilish, ijodiy faolligini oshirish.....	301
<i>Siddiqova Sanobar Xaydarovna, Qushoqova Guzal</i>	
Badiiy adabiyotda Ibn Sino obrazining yaratilishidagi o'ziga xosliklar.....	304
<i>Tangirov A. J.</i>	
Ta'lim klasteri asosida zaif eshituvchi bolalarni inklyuziv ta'lim muhitiga moslashtirishning pedagogik mexanizmlari.....	309
<i>Dilnoza Xushvaktovna Ernazarova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sog'lom turmush tarzini shakllantirish.....	313
<i>Payzullaeva Gozsal Bayrambayevna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarda pedagogik mas'uliyat ko'nikmasini rivojlantirishning nazariy-amaliy asoslari.....	317
<i>Maxramova Gulchexra Maxsudbek qizi</i>	
Maxsus ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning pedagogik samaradorligi.....	320
<i>Tashkenbayeva Dilafuz Baxtiyor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetentligini rivojlantirishga qo'yiladigan talablar.....	325
<i>Xazratkulova Shoira Noraliyevna</i>	
Musiq madaniyati darslarida multimedia vositalarida musiqa o'qituvchisining kompetensiyaviy tayyorgarligi.....	329
<i>Qudratova Elnoz Ismatilayevna, Ismailova Sevinch, G'oibnazarov Elmurod</i>	
Boshlang'ich ta'limda nutqiy kompetensiyani rivojlantirishning didaktik modeli.....	334
<i>Tillaboyeva Havasxon</i>	
Diskursiv yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutq madaniyatini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	340
<i>Boynazarova Nilufar Tilovmurot qizi</i>	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari.....	346
<i>Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktab o'quvchilarining intellektual-ijodiy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari.....	349
<i>Ergasheva Sitora Baxriddin qizi</i>	
Sinergetik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashni takomillashtirish zarurati va imkoniyatlari.....	353
<i>Xo'shboqova Surayyo Baxtiyor qizi</i>	
Interfaol metodlar asosida o'smirlarda mustaqil tafakkurni rivojlantirish.....	357
<i>Ismoilova Mashxura Mashrabbek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish.....	360
<i>Kuvanakova Guljaxon</i>	
The Role of Autonomous Learning in Developing English Language Proficiency of University Students in Uzbekistan.....	363
<i>Omonova Kamola, Mutabar Zikriddinova</i>	
Maktablarda fasilitator faoliyatini tashkil etish borasida ayrim mulohazalar.....	366
<i>Qahhorova Marjona Ixtiyor qizi</i>	
Модель и педагогические условия формирования профессиональных компетенций будущих учителей в области информационной безопасности.....	370
<i>Сагинбаева Кымбат Кенжегалиевна, Нуриддинова Майсара Икрамовна</i>	

Boshlang'ich sinf darslarida kreativ fikrlashni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish.....	374
Xudoynazarova Muxlisa Bakhadirovna	
Совершенствование методической компетентности будущих учителей начальных классов на основе креативного подхода	377
Дониёрова Лайло Худайбердиевна	

MAKTABLARDA FASILITATOR FAOLIYATINI TASHKIL ETISH BORASIDA AYRIM MULOHAZALAR

Qahhorova Marjona Ixtiyor qizi

Buxoro davlat pedagogika instituti ta'lim va tarbiya nazariyasi
va metodikasi (boshlang'ich ta'lim) mutaxassisligi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumta'lim maktablarida fasilitator faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy-metodik asoslari tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi maktab muhitida fasilitatorning pedagogik roli, funksiyalari va mas'uliyat chegaralarini aniqlashtirish hamda uni joriy etish uchun tashkiliy-model yechimlarni asoslashdan iborat. Metodologiya sifatida normativ-huquqiy hujjatlar tahlili, zamonaviy pedagogik menejment va hamkorlikda o'qitish konsepsiyalariga tayangan konseptual sintez, shuningdek, maktab amaliyotida uchraydigan muammolar bo'yicha taqqoslama tahlil qo'llanildi. Ilmiy yangilik fasilitator faoliyatini sinf va maktab darajasida integratsiyalovchi funksional model, kompetensiyalar matritsasi hamda monitoring ko'rsatkichlarini o'z ichiga olgan tashkiliy tavsiyalar majmuasini ishlab chiqishda namoyon bo'ladi. Natijalar fasilitator instituti o'qituvchi yuklamasini byurokratik vazifalardan xoli etishi, o'quvchi faolligi va refleksiv madaniyatni kuchaytirishi hamda maktab ichki hamkorligini barqarorlashtirishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: fasilitator; maktab boshqaruvi; pedagogik hamkorlik; refleksiya; o'quvchi faolligi; metodik qo'llab-quvvatlash; ichki monitoring.

Abstract: This article examines the theoretical and methodological foundations for organizing facilitator activity in general secondary schools. The study aims to clarify the facilitator's pedagogical role, functional responsibilities, and accountability boundaries, and to substantiate organizational and model-based solutions for implementation in school practice. The methodology relies on analysis of regulatory documents, conceptual synthesis grounded in educational management and collaborative learning theories, and comparative analysis of recurrent organizational challenges in schools. Scientific novelty is reflected in the proposed functional facilitation model integrating classroom and school levels, a facilitator competency matrix, and a monitoring framework with operational indicators for quality assurance. The results indicate that a facilitator institution can reduce teachers' bureaucratic workload, strengthen students' learning agency and reflective practices, and enhance sustainable intra-school collaboration, including support for professional development and consistent feedback cycles. The article concludes by highlighting practical steps for phased implementation and evidence-informed monitoring.

Key words: facilitator; school management; pedagogical collaboration; reflection; student agency; instructional support; internal monitoring.

Аннотация: В статье анализируются теоретико-методические основания системной организации деятельности фасилитатора в общеобразовательной школе. Цель исследования заключается в уточнении педагогической роли фасилитатора, его функций и границ ответственности, а также в обосновании организационно-модельных решений для внедрения данной позиции в школьную практику. Методология включает анализ нормативных документов, концептуальный синтез на основе идей педагогического менеджмента и совместного обучения, а также сравнительный анализ типичных проблем школьной организации. Научная новизна состоит в разработке функциональной модели фасилитации на уровне класса и школы, матрицы компетенций фасилитатора и набора индикаторов мониторинга качества. Полученные результаты показывают, что институт фасилитатора способен снижать бюрократическую нагрузку учителя, усиливать учебную активность и рефлексивную культуру учащихся, а также стабилизировать внутришкольное взаимодействие и поддержку профессионального развития педагогов.

Ключевые слова: фасилитатор; школьное управление; педагогическое сотрудничество; рефлексия; учебная активность; методическая поддержка; внутренний мониторинг.

KIRISH

So'nggi yillarda maktab ta'limi sifatini oshirish muhokamasida o'qituvchining faqat bilim beruvchi emas, balki o'quv jarayonining dizayneri va hamkorlik muhitini yaratuvchi subyekt sifatidagi roli tobora kuchaymoqda. Biroq maktab amaliyotida o'qituvchi zimmasiga yuklangan ma'muriy topshiriqlar, hujjatchilik, hisobotlarning

ko'pligi hamda metodik yordamning parchalanib ketgani o'qitishning asosiy jarayonlariga e'tibor va vaqtni qisqartiradi. Shu nuqtada fasilitator faoliyati, ya'ni guruhiiy o'qish, muammoli muhokama, loyiha ishlari va refleksiv tahlilni tizimli yo'lga qo'yuvchi mutaxassis yoki rol sifatida maktab ichki resurslarini safarbar etishning dolzarb mexanizmi bo'lib ko'rinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xalqaro adabiyotlarda fasilitatsiya o'quvchi agentligini kuchaytirish, hamkorlikda qaror qabul qilish va maktab iqlimini yaxshilash bilan bog'liq konsepsiyalar doirasida izohlanadi ^[5].

Rus pedagogik an'analarida esa fasilitatsiya ko'proq muloqot psixologiyasi va guruh dinamikasini boshqarish bilan birga metodik xizmatning amaliy instrumenti sifatida qaraladi ^[4].

Mahalliy kontekstda metodik xizmatni qayta tashkil etish, ta'lim jarayonini kompetensiyaviy yondashuv asosida modernizatsiya qilish, ichki baholash va sifat monitoringi mexanizmlarini kuchaytirish bilan bog'liq ishlar amalga oshirilmoqda ^[1: 2].

Shunga qaramay, fasilitator kim, u sinf rahbari, metodist yoki psixologdan nimasi bilan farq qiladi, uning vakolatlari qaysi nuqtada boshlanib, qayerda tugaydi, maktab ichidagi boshqaruv tizimiga qanday integratsiya qilinadi, degan savollar ko'p hollarda aniq javobsiz qolmoqda. Ilmiy adabiyotlarning bir qismi fasilitatorni faqat treninglar olib boruvchi mutaxassis sifatida talqin qilsa, boshqalari uni pedagogik jamoa uchun o'zgarish agenti deb ko'radi; bu esa amaliyotda rol kolliziyasi va mas'uliyatning tarqoqlashuviga olib kelishi mumkin ^[6].

Mazkur maqolaning maqsadi maktablarda fasilitator faoliyatini tashkil etish bo'yicha ayrim mulohazalarni ilmiy asosda tizimlashtirish, funksional model va kompetensiyalar doirasini aniqlashtirish, shuningdek, bosqichma-bosqich joriy etish uchun monitoringga tayanuvchi tashkiliy tavsiyalarni ishlab chiqishdan iborat. Vazifalar sifatida fasilitatorning asosiy funksiyalarini ta'riflash, uni maktab boshqaruvi va metodik xizmat bilan bog'lash, samaradorlik indikatorlarini belgilash hamda ehtimoliy cheklov va xatarlarni tahlil qilish belgilandi.

Maqolaning ilmiy yangiligi fasilitator rolini sinf darajasidagi o'quv jarayoni dizayni bilan maktab darajasidagi metodik hamkorlikni birlashtiruvchi integrativ mexanizm sifatida konseptualashtirish va amaliy joriy etish mezonlarini operatsionallashtirishda namoyon bo'ladi. Amaliy ahamiyat esa maktab rahbariyati, metodik birlashmalar va o'qituvchilar uchun rol taqsimoti, faoliyat protokollari hamda ichki monitoring vositalari bo'yicha qo'llaniladigan tavsiyalar bilan izohlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot nazariy xarakterga ega bo'lib, unda bir-birini to'ldiruvchi uch metodologik yo'nalish qo'llanildi.

Birinchisi, normativ va tashkiliy hujjatlar tahlili bo'lib, u maktabning ichki boshqaruv tuzilmasi, metodik xizmat, pedagoglar faoliyatini baholash va sifat monitoringiga oid mavjud talablar hamda amaliyotda shakllangan mas'uliyat taqsimotini aniqlashtirishga xizmat qildi.

Ikkinchisi, konseptual sintez bo'lib, u fasilitatsiya, hamkorlikda o'qitish, refleksiv amaliyot va pedagogik menejmentga oid nazariy qarashlarni yagona integrativ modelga keltirishga yo'naltirildi; bu jarayonda fasilitator funksiyalari jarayonli yondashuv asosida kirish, jarayon, chiqish va qayta aloqa bloklariga ajratildi ^[5].

Uchinchi yo'nalish taqqoslama tahlil bo'lib, u maktablarda uchraydigan tipik muammolar, masalan, metodik yig'ilishlarning formal tus olishi, dars kuzatuvlarining jazolovchi baholashga aylanib qolishi, o'quvchi faolligini baholashning faqat natijaga qaratilishi kabi holatlarni fasilitator amaliyoti orqali yechish imkoniyatlarini qiyoslashga imkon berdi.

Metodologik tanlovning asosligi shundaki, fasilitator instituti nafaqat alohida shaxs kompetensiyasi, balki maktabning tashkiliy madaniyati va kommunikativ infratuzilmasi bilan bog'liq bo'lgan ko'p omilli hodisadir; demak, uni tushuntirish uchun faqat bitta yondashuv yetarli emas.

Tadqiqotda fasilitator kompetensiyalarini tavsiflashda professional standartlar mantiqiga yaqin bo'lgan uch qatlamli konstruktsiya, ya'ni bilish komponenti, amaliy ko'nikma komponenti va axloqiy-kommunikativ pozitsiya komponenti qabul qilindi; ushbu konstruktsiya ta'lim sifatini boshqarish bo'yicha yondashuvlar bilan mos keladi ^[2: 6].

Ma'lumotlar bazasi sifatida ochiq manbalardagi ilmiy adabiyotlar, pedagogik menejment va fasilitatsiya bo'yicha monografik manbalar hamda maktab metodik xizmati amaliyotiga oid tavsifiy materiallardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olingan natijalar fasilitator faoliyatini maktabda uch darajada konseptual tashkil etish mumkinligini ko'rsatdi: dars ichidagi mikro daraja, sinf va parallel bo'yicha mezo daraja, maktab bo'yicha makro daraja.

Mikro darajada fasilitator o'qituvchining o'rni egallamaydi, balki o'quv jarayonining interaktiv mexanizmlarini, savol berish texnikalarini, bahsni boshqarish va refleksiya yo'lga qo'yish usullarini tanlashga ko'maklashadi. Bu darajada asosiy mahsulot sifatida darsning fasilitatsion ssenariysi, ya'ni maqsadlar, faoliyat ketma-ketligi, guruh ishlari qoidalari, mezonli baholash nuqtalari va yakuniy refleksiya protokoli ishlab chiqiladi.

Mezo darajada fasilitator sinf rahbari va fan o'qituvchilari bilan hamkorlikda o'quvchi faolligi hamda motivatsiya dinamikasini kuzatish, jamoaviy o'qish loyihalarini muvofiqlashtirish, muammoli o'quvchilar bilan ishlashda pedagogik konsilium formatini moderatsiya qilish funksiyalarini bajaradi.

Makro darajada fasilitator metodik birlashmalar ishining mazmunini jonlantirish, darslarni o'zaro kuzatish va tahlil qilishni rivojlantiruvchi, jazolovchi baholashdan xoli bo'lgan formatga o'tkazish, ichki treninglar va amaliy seminarlarni tashkillashtirish, shuningdek, maktab rahbariyatiga o'quv jarayonidagi tizimli to'siqlar bo'yicha dalillarga tayangan tavsiyalar berish vazifalarini bajaradi.

Fasilitator rolini aniq chegaralash uchun funksiyalar to'rt blokka ajratildi.

Birinchi blok diagnostika va ehtiyojlarni aniqlash bo'lib, unda o'quvchi faolligi, sinf iqlimi, darsdagi ishtirok tengligi va o'qituvchining metodik ehtiyojlari bo'yicha qisqa kuzatuvlar, mini-so'rovlar va refleksiv suhbatlar o'tkaziladi.

Ikkinchi blok dizayn va rejalashtirish bo'lib, bunda o'qituvchi bilan birga dars va darsdan tashqari faoliyat uchun hamkorlik ssenariylari, muhokama savollari banki, baholash mezonlari va qayta aloqa shakllari ishlab chiqiladi.

Uchinchi blok jarayonni olib borish va qo'llab-quvvatlash bo'lib, fasilitator guruh ishlari qoidalarini yo'lga qo'yadi, muhokamada barcha ovozlarning eshutilishini ta'minlaydi, konfliksiz muloqot texnikalaridan foydalanadi, vaqt va resurslarni muvozanatlaydi.

To'rtinchi blok tahlil va monitoring bo'lib, unda yakuniy refleksiya, portfel tahlili, darsdan keyingi muhokama va mikrokouching asosida o'zgarishlar qayd etiladi, kelgusi iteratsiya uchun aniq takliflar shakllantiriladi. Ushbu bloklash fasilitatorni faqat tadbir o'tkazuvchi shaxs emas, balki uzluksiz takomillashtirish tsikli operatori sifatida ko'rsatadi.

Kompetensiyalar matritsasi uch yo'nalishda ifodalandi:

- metodik-kommunikativ kompetensiyalar, jumladan, savol berishning yuqori darajali strategiyalari, muhokama dizayni, kooperativ o'qitish texnikalari va refleksiya metodlari;
- tashkiliy-boshqaruv kompetensiyalari, jumladan, uchrashuvlarni moderatsiya qilish, manfaatdor tomonlar bilan kelishuv, resurslarni taqsimlash bo'yicha takliflar ishlab chiqish;
- axloqiy-professional kompetensiyalar, jumladan, neytrallik, konfidensiallik, baholashdan ko'ra rivojlantirishga yo'naltirilgan pozitsiya, inkluzivlik tamoyillariga rioya qilish.

Samaradorlik indikatorlari ham taklif etildi: darslarda o'quvchi nutqi ulushining o'sishi, guruh ishlari natijalarining sifat mezonlari bo'yicha barqarorlashuvi, o'qituvchilarning darsdan keyingi refleksiv qaydlari soni va sifati, metodik yig'ilishlarda amaliy keyslar ulushining ortishi, o'quvchilar va o'qituvchilar qoniqishining barqaror ijobiy dinamikasi. Ushbu indikatorlar bevosita baholashni emas, balki jarayon sifatini ko'rsatadigan proksi o'lchovlar sifatida belgilandi.

Natijalardan kelib chiqib, fasilitator institutini maktabga kiritish ta'lim sifatini boshqarishning yangi madaniyatini shakllantirish bilan uzviy bog'liqligi ko'rinadi. Xalqaro yondashuvlarda fasilitator ko'pincha o'quvchi agentligi va hamkorlikda o'qitishning katalizatori sifatida talqin qilinadi; bu maqolada taklif etilgan model ham aynan agentlik va refleksiya mexanizmlarini operatsionallashtirishga urg'u beradi [5].

Shu bilan birga, rus ilmiy maktablarida muloqot va guruh jarayonlarini boshqarishning psixologik jihatlari kuchliroq yoritilgani sababli, fasilitator kompetensiyasining axloqiy-professional qatlami, xususan, neytrallik va konfliktologik savodxonlik masalalari alohida ahamiyat kasb etadi [4].

Mahalliy sharoitda esa metodik xizmatning amaliy samaradorligi ko'pincha formal ko'rsatkichlar bilan o'lchanib qolishi xavfi bor; fasilitator esa mazkur formalizmni kamaytirish uchun jarayon indikatorlariga tayandigan ichki monitoring madaniyatini joriy etishi mumkin [1; 2].

Taklif etilgan modelning amaliy ahamiyati shundaki, u rollar kolliziyasini kamaytiradi. Fasilitator sinf rahbarining tarbiyaviy-ma'muriy funksiyalarini takrorlamaydi, psixologning diagnostik-terapevtik vakolatlariga kirmaydi va metodistning nazoratga yaqin bo'lgan funksiyalarini ham o'zlashtirib yubormaydi; aksincha, u turli rollar orasidagi hamkorlik interfeysini yaratadi.

Bunda eng nozik masala mas'uliyat chegaralarini institutsional darajada hujjatlashtirishdir: fasilitator tavsiya beradi, jarayonni moderatsiya qiladi va refleksiyaning tashkil etadi, lekin baholovchi yoki jazolovchi subyekt bo'lib qolmasligi lozim. Aks holda o'qituvchilar himoyalaniish pozitsiyasiga o'tib, fasilitatsiya ishonch kapitalini yo'qotadi, natijada metodik yangilanishlar yuzaki tus oladi.

Shuningdek, fasilitatorning samaradorligi individual karizma yoki alohida tashabbusga bog'lanib qolmasligi uchun maktab miqyosida protokollar va takrorlanadigan tsikllar, masalan, oyma-oy reflektiv seminarlar, darsdan keyingi qisqa tahlil sessiyalari va o'quvchi fikrini yig'ishning standart shakllari joriy etilishi zarur.

Tadqiqot cheklovlari ham mavjud.

*Birinchi*dan, maqola konseptual yondashuvga tayanadi va empirik sinovlar bilan boyitilmagan; shuning uchun taklif etilgan indikatorlar va model bloklari keyingi tadqiqotlarda maktablar kesimida verifikatsiya qilinishi talab etiladi.

*Ikkinchi*dan, fasilitator rolini joriy etish resurs masalasiga borib taqaladi: maktablarda shtat birligi, vaqt taqsimoti, rag'batlantirish mexanizmlari va malaka oshirish infratuzilmasi yetarli bo'lmasa, rol nominal bo'lib qolishi mumkin.

*Uchinchi*dan, tashkiliy madaniyat darajasi turlicha bo'lgan maktablarda bir xil model turlicha natija beradi; demak, adaptatsiya mexanizmlari oldindan rejalashtirilishi lozim.

Kelajakdagi tadqiqotlar uchun yo'nalish sifatida fasilitatorning turli fanlar kesimidagi ta'sirini, ayniqsa, tabiiy fanlar va gumanitar fanlarda muhokama hamda loyiha faoliyati natijalariga ta'sirini aralash metodlar asosida o'rganish, shuningdek, fasilitator–o'qituvchi hamkorligining o'zgarish dinamikasini longitud tadqiqot orqali tahlil qilish maqsadga muvofiq.

XULOSA

Maktablarda fasilitator faoliyatini tashkil etish o'quv jarayonini interaktiv va reflektiv tamoyillar asosida takomillashtirishning muhim yo'nalishi bo'lib, u o'qituvchining metodik imkoniyatlarini kengaytiradi, o'quvchi faolligi va mas'uliyatini kuchaytiradi hamda maktab ichki hamkorligini barqarorlashtiradi. Tadqiqot doirasida fasilitator faoliyatining mikro, mezo va makro darajalarda namoyon bo'lishi asoslandi hamda funksiyalar diagnostika, dizayn, jarayonni qo'llab-quvvatlash va monitoring bloklariga ajratildi.

Shuningdek, fasilitator kompetensiyalarining metodik-kommunikativ, tashkiliy-boshqaruv va axloqiy-professional yo'nalishlari tizimlashtirildi hamda jarayon sifatini ko'rsatuvchi indikatorlar taklif etildi. Ushbu yondashuv rol kolliziyasini kamaytirishga, metodik ishlarning formal tusini pasaytirishga va sifatni uzluksiz takomillashtirish tsiklini yo'lga qo'yishga xizmat qiladi. Kelgusida modelni turli maktablar sharoitida empirik sinovdan o'tkazish va indikatorlar ishonchliligini tekshirish fasilitator institutini barqaror joriy etish uchun metodik asoslarni yanada mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Yo'ldoshev J. G., Usmonov S. A. Pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. – Toshkent: O'qituvchi, 2018. – 352 b.
2. Xo'jayev B. X. Ta'lim sifatini boshqarish: nazariy asoslar va amaliy mexanizmlar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020. – 280 b.
3. Karimov U. A. Umumiy o'rta ta'limda metodik xizmatni tashkil etish. – Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU nashriyoti, 2019. – 196 b.
4. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. – Москва: Академия, 2015. – 272 с.
5. Hattie J. Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. – London: Routledge, 2009. – 392 p.
6. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – New York: Teachers College Press, 2016. – 352 p.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.